

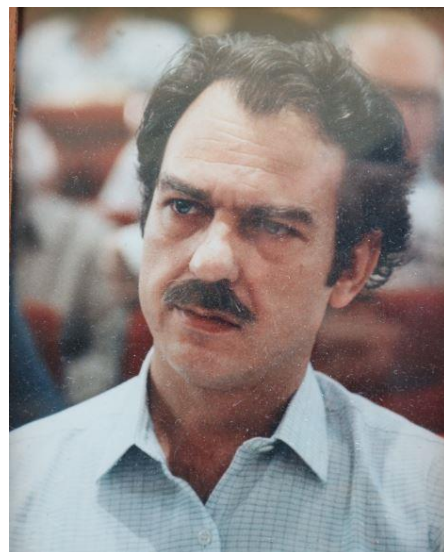

Η στροφή στην εργατική νέα βάρδια και η άρνηση της ήττας

Παναγιώτης Μαυροειδής

Η **ευρύτερη εκτίμηση** για τον Σπύρο Χαλβατζή δεν είναι τυχαία, ούτε στο πλαίσιο του «ο νεκρός δεδικαίωται». Όχι επειδή «στρογγύλεψε» τις απόψεις του για τα μεγάλα πολιτικά ζητήματα. Αλλά διότι άφησε συγκεκριμένο πολιτικό αποτύπωμα, που αποτελεί σημαντικό μέρος της επαναστατικής κληρονομιάς του κομμουνιστικού κινήματος και ειδικότερα του νεολαιίστικου κινήματος. Οι απόψεις ότι «τότε ήταν όλα εύκολα», καθότι εποχή μεγάλης πολιτικοποίησης, δεν έχουν βάση.

Ο προσανατολισμός για μια μαζική, αλλά και ταυτόχρονα κομμουνιστική οργάνωση νεολαίας εκείνη την περίοδο, κάθε άλλο παρά ήταν αυτονόητος. Ήταν κάτι παραπάνω από ορατή η πίεση για «μαζική, δημοκρατική οργάνωση», στη βάση μιας ορισμένου τύπου καθηλωτικής αποτίμησης της **ΕΠΟΝ** ή άλλων μετέπειτα προσπαθειών στη νεολαία. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η [ανακοίνωση της Κομμουνιστικής Απελευθέρωσης](#), ο Σπύρος Χαλβατζής «εργάτης ο ίδιος, διέψευσε έμπρακτα με τον ρόλο και την εκτίμηση που κατέχτησε ως γραμματέας της ΚΝΕ τη χρόνια υποτίμηση -και εντός της αριστεράς- στις δυνατότητες της εργατικής τάξης και τα "διαμάντια" που γεννά ο πολιτισμός του κόσμου της δουλειάς». Είχε εμπιστοσύνη, όχι μηχανιστικά εξ αιτίας της κοινωνικής ταξικής θέσης αυτού του κόσμου, αλλά γενικότερα στην κρυμμένη δυναμική του εργατικού κοινωνικού πολιτισμού. Η αλαζονεία και ο ελιτισμός, δεν είναι η απάντηση στην πραγματικότητα της χαμηλής πολιτικής συνείδησης ή της κυριαρχίας ανοιχτά συντηρητικών αξιών και συμπεριφορών, που συχνά διαπιστώνονται εντός του εργατολαϊκού κόσμου. «Κουμπάρα, έχεις πάρει χαμπάρι ότι χωρίς αυτούς δεν μπορούμε να κάνουμε επανάσταση;», είχε πει σε μια αποστροφή του προς την κουμπάρα του Αιμιλία Καραλή.

Η **ΚΝΕ** δεν ήταν απλά η μεγαλύτερη από αρκετές και σημαντικές άλλες αριστερές οργανώσεις νεολαίας στη μεταπολίτευση, με αυτές ή τις άλλες θέσεις, συμβολές ή λάθη, στην ανάπτυξη του νεολαιίστικου κινήματος. Ήταν ένα μεγάλο ιδιαίτερο πολιτικό, πολιτισμικό «σχολείο». Αντλώντας από τις καλύτερες παραδόσεις του κομμουνιστικού κινήματος στην Ελλάδα. Αλλά και ωθώντας σε ριζοσπαστικές τομές σε σχέση με το παρελθόν του. Το άνοιγμα στην εργατική νεολαία, αλλά και η αυτοπεποίθηση για **υποδοχή του διάχυτου ριζοσπαστισμού** της νεολαίας και διοχέτευσής του όχι μόνο σε **συλλογικό κινηματικό αγώνα**, αλλά και σε **πολιτική κομμουνιστική στράτευση**. Σε δημιουργική αντιπαράθεση με λογικές για «πολιτική με π μικρό» ή ατάκες του τύπου «εκτός από τον ιμπεριαλισμό, υπάρχει και η μοναξιά». Αυτά αποτελούσαν κεντρικά στοιχεία, στα οποία συνέβαλε καίρια ο Σπύρος Χαλβατζής. Όχι μόνος του φυσικά, αλλά στο πλαίσιο μιας κομματικής κουλτούρας **συλλογικότητας**, την οποία υπηρέτησε με αρχές. Με όρους συντροφικότητας και όχι τυπικής μόνο πειθαρχίας.

Η **ΚΝΕ της μεταπολίτευσης** διεκδικούσε την αποκατάσταση ενός νήματος που κινδύνευε να κοπεί μετά την ήττα του 1944-1949 και της δικτατορίας. Παράλληλα, επηρεασμένη από

την εξέγερση του Πολυτεχνείου, τον αέρα των κινημάτων του '68 και του μεταπολιτευτικού ριζοσπαστισμού, εμπεριείχε και σπέρμα επαναστατικής τομής, σε σχέση με τα χρόνια, την ψυχολογία, αλλά και την επικράτηση πολιτικών ήττας και συμβιβασμού της κομμουνιστικής αριστεράς με την αστική πολιτική σε κρίσιμες στροφές της ταξικής πάλης.

Η συμβολή του Σπύρου Χαλβατζή δεν περιορίστηκε ωστόσο στο νεολαιίστικο κίνημα. Με τη γνώμη του και τη στάση του, όπως τόνισε χαρακτηριστικά και ο Άγγελος Χάγιος στον αποχαιρετισμό του, «συνέβαλε στη μάχη αυτή σε μια εποχή που ο αστικός εκσυγχρονισμός και η επίθεση του κυβερνητισμού εμφανίστηκε και αναπαράγονταν με διάφορες μορφές, κυβέρνησης δημοκρατικών δυνάμεων, οικουμενικής, Τζαννετακισμού ή στη συνέχεια Τσίπρα ΣΥΡΙΖΑ».

Η εξέλιξη της πορείας του ΚΚΕ, κορυφαίες λαθεμένες επιλογές στο πλαίσιο της συνολικής μη επαναστατικής πολιτικής του, παλιότερα και σήμερα, σε τίποτα δε μειώνουν την τεράστια αξία αυτής της εμπειρίας και την ξεχωριστή κληρονομιά του Σπύρου Χαλβατζή.

Ο Σπύρος έμεινε σταθερά στο ΚΚΕ υπερασπίζοντας πάντα την πολιτική του. Η στάση του ωστόσο, οι αντιλήψεις και η πρακτική του, η θέση του σε κρίσιμες επιλογές, η προσήλωσή του στην επαναστατική θεωρία, η επαφή του με την εργατική τάξη και η λαϊκότητά του, ο δημοκρατικός και συντροφικός του χαρακτήρας, έδινε έναν αέρα, δημιουργικό και προωθητικό, διαφορετικό από άλλες πρακτικές. Με τους συναγωνιστές άλλων ρευμάτων, αλλά και τους συντρόφους του που διατύπωναν διαφορετικές απόψεις συζητούσε με όρους εργατικής δημοκρατίας.

Προσπαθούσε με την πειθώ και πάνω σε αρχές να προωθήσει τη **συλλογική λειτουργία στην οργάνωση** και την **ταξική ενότητα στο κίνημα**. Είχε έτσι, ένα ιδιαίτερο τρόπο να μας πείθει πως η στράτευση του οριζόταν τελικά από τον **κοινωνικό και πολιτικό σκοπό** και την **υπόθεση της επανάστασης**. Και αυτό πάντα ο κόσμος το διακρίνει, ανεξάρτητα από την ορθότητα ή όχι των πολιτικών επιλογών. Και «μέσα» και «έξω»...

Πηγή: **PRIN**